

De Kleine Prins

basisschool voor vrijeschool onderwijs

Zorgplan

2019-2023

Inhoud:

Inleiding	3
1. Zorgzorgstructuur	4
De zorgroute:	5
1.1 Basisondersteuning	5
1.2 Extra ondersteuning	6
2. De medewerkers rondom zorg	
2.1 De interne begeleider	
2.2. De leerkrachtondersteuner	7
3. Het signaleren van zorgleerlingen, criteria	7
4. Toetsing en leerlingvolgsysteem	8
4.1 Het leerlingvolgsysteem	9
4.2 Kleutervolgsysteem	9
4.3 Leerrijpheidsonderzoek	10
4.4 Het getuigschrift	10
4.5 Protocol leesproblemen en dyslexie en protocol rekenproblemen en Dyscalculie	10
4.6 Groepsplan, handelingsplan en eigen leerlijn	10
Groepsplan	10
Handelingsplan	11
Eigen leerlijn	11
5. Leerlingen met een bijzondere onderwijsvraag	11
6. De zorgprocedure buiten de school	11
7. Communicatie	12
8. Klassenmappen	12
9. Ontwikkeling in de zorgstructuur en in het onderwijsaanbod.	13
10. Lijst van afkortingen	13
Bijlagen:	
1. Ouderbrief Kinderbespreking	
2. HGW formulier	
3. Kind gesprek	
4. Toets kalender / Zorgrooster	
5. Zorgroute	

Inleiding

Dit zorgplan is ontstaan uit de vorige versie. Het is meer afgestemd op de veranderingen in de zorgstructuur en besluiten die we daaromtrent op schoolniveau en op het niveau van Athenascholen en het samenwerkingsverband Doetinchem i.v.m. Passend Onderwijs hebben gemaakt.

Binnen de school krijgt elk kind de ruimte die het nodig heeft om zijn eigen ontwikkelingsweg te kunnen volgen.

De eindverantwoordelijkheid voor de zorg ligt bij de intern begeleider.

In dit zorgplan beschrijven we de wijze waarop wij in algemene zin de leerlingen volgen in hun ontwikkeling, zowel op cognitief als sociaal-emotioneel gebied.

In het zorgplan beschrijven we het leerlingvolgsysteem.

In onze school zijn er ook kinderen, die meer specifieke zorg nodig hebben.

Dit zijn de kinderen, die door een leer- en/of een ontwikkelingsprobleem niet in staat zijn, met het gewone onderwijs, zich naar vermogen te ontwikkelen.

In het zorgplan worden de verschillende niveaus van zorg, die een kind nodig kan hebben in de relatie met de klas besproken.

In het zorgplan beschrijven wij hoe en waarmee wij leerlingen toetsen en hoe wij zorgleerlingen signaleren.

Onze school maakt deel uit van het Samenwerkingsverband Doetinchem, waar een groot deel van verwijzing en onderzoek van zorgleerlingen geclusterd is.

Alle besluiten, die rondom zorgleerlingen worden genomen, worden met ouders gecommuniceerd. In het zorgplan worden deze communicatielijnen nader beschreven.

De gevolgde processen zijn als bijlagen aan het zorgplan toegevoegd.

Zorgplan versie 2019-2023

1. Onderwijszorgstructuur:

De school is een professioneel lerende organisatie.

De zorgstructuur is vastgelegd en biedt impulsen om de kwaliteit van zorg en onderwijs te verbeteren.

Het onderwijs sluit zoveel mogelijk aan bij de ontwikkeling van het kind.

De organisatie, het pedagogisch klimaat en keuze van didactiek en materialen zijn afgestemd op de doelgroep.

De standaardzorg kan gezien worden als preventie vanuit de visie dat hulp aan leerlingen vooral succesvol is, als die hulp heel vroegtijdig wordt ingezet, bij voorkeur op het moment dat er nog geen sprake is van problemen en achterstanden. Hierbinnen wordt gebruik gemaakt van het HGW traject (HandelingsGericht Werken).

Gekeken wordt naar de sterke kanten van leerlingen, om die in te zetten als middel om de eventuele problemen bij het leren op te heffen. Daarbij wordt gekeken naar de instructiebehoefte, samenwerkingsbehoefte en naar omgevingsfactoren.

Er wordt actief gebruik gemaakt van het expliciet directe instructiemodel (EDI) om de leerlingen individueel op instructiebehoefte te voorzien, door het bieden van basisinstructie, verlengde instructie of door het bieden van een korte uitleg, waarna de snellere leerlingen direct aan het werk kunnen.

Naast bovengenoemde standaardzorg is het basistakenpakket van de Jeugd GezondheidsZorg (JGZ) van toepassing:

Vierjarigen Een JGZ-team neemt de zorg van het consultatiebureau over. Dit team bestaat uit een jeugdarts, jeugdverpleegkundige, logopediste, assistente jeugdgezondheidszorg en een Gezonde School-adviseur.

Vier- en vijfjarigen Ouders en de leerkracht krijgen een vragenlijst om de spraak- en taalontwikkeling van een kind te beoordelen. Een logopedist bekijkt deze vragenlijsten en nodigt kinderen uit voor een spraak- taalscreening als dat nodig is. Tijdens deze screening let de logopedist op: stem, spraak, taal, luistervaardigheden en monddrag. Als er een behandeling nodig is, verwijst de logopedist het kind door naar een vrijgevestigd logopedist.

Vijfjarigen De jeugdverpleegkundige voert een gezondheidsonderzoek uit. Tenzij er specifieke aandachtspunten zijn, want dan doet de jeugdarts dit. Het onderzoek bestaat uit: meten en wegen en een gehoor- en oogtest. Het is belangrijk dat ouders hierbij aanwezig zijn. Zij kunnen dan zelf ook gespreksonderwerpen inbrengen.

Negenjarigen Kinderen worden opnieuw gemeten en gewogen. Daarnaast krijgen zij een uitnodiging voor:

- de BMR-vaccinatie tegen bof, mazelen en rode hond
- de DTP-vaccinatie tegen difterie, tetanus en polio

Groep 7 In overleg met school geven wij een informatieve en interactieve bijeenkomst over leefstijl en gezondheidsthema's, zoals: overgewicht, voeding, bewegen, mediawijsheid, genotmiddelen en seksuele gezondheid.

Meet- en weeg-moment De assistente JGZ doet dit schooljaar een meet- en weegonderzoek bij alle kinderen van 9 jaar of ouder die nog niet zijn gewogen en gemeten.

Inloopsprekuren Maximaal vier keer per jaar houdt de jeugdverpleegkundige een inloop-sprekuren. Ouders, leerlingen en leerkrachten zijn hier altijd welkom. De jeugdverpleegkundige helpt bij vragen over onder andere: opvoeding, psychosociale problemen, pesten, faalangst, overgewicht, voeding,

zindelijkheid. Als het nodig is schakelt de jeugdverpleegkundige de jeugdarts in. Bijvoorbeeld bij chronische ziektes of problemen met: gehoor, zicht, groei, ontwikkeling en gedrag. De school kondigt aan wanneer er spreekuren zijn.

Wanneer is een leerling een zorgleerling?

Omdat wij met ons Vrijeschool onderwijs de mens als geheel en in balans willen ontwikkelen, kijken we naar de drie menskundige gebieden denken, voelen en willen. Een leerling is een zorgleerling als er op één van die drie gebieden een **vertraging** of een **versnelling** in de ontwikkeling plaats vindt. Het vraagt om een aangepaste aanpak op de ontwikkeling van:

- Het cognitieve gebied (denken)
- Het sociale en kunstzinnige gebied (voelen)
- Het gebied van de motoriek en beweging (willen)

De ondersteuningsroute:

Basisondersteuning

Niveau 1:

- Leerkracht in de groep observeert, signaleert, voert uit, evalueert: cyclus handelingsgericht werken.
- Klassenbespreking in teamvergaderingen
- Werken met het EDI model
- Consultatie taal- of rekenspecialist (intern)
- **Betrokkenheid ouders:** leerkracht in gesprek met ouders over de ontwikkeling van hun zoon/dochter.

Plannen in niveau 1

- Schoolplan en Jaarplan
- Protocol omgang Combinatieklassen
- Klassenmappen, periodevoorbereidingen, groepsoverzichten en groepsplannen in ParnasSys
- speciale aandacht hierbinnen voor de zorgleerling, of groep leerlingen met dezelfde zorg.
- Protocol Zelfstandige leerling.

Niveau 2:

- Leraar overlegt met collega's: duo collega's, leerkrachten van de vorige schooljaren.
- Kind gesprek(zie bijlage 3)
- Kinderbespreking in pedagogische vergadering (zie bijlage 1)
- Leerkracht vult het HGW formulier tot en met fase 2 in (zie bijlage 2).
- Zorgoverleg met intern begeleider.
- **Betrokkenheid ouders:** leerkracht in gesprek met ouders, delen zorg, uitwisselen ervaringen, delen bevorderende en belemmerende factoren en afstemmen van de aanpak (OWB).

Plannen in niveau 2

Individueel handelingsplan

Deze kunnen gemaakt worden op het gebied van rekenen, spelling, lezen, gedrag en executieve functies.

Het individueel handelingsplan wordt opgenomen in Parnassys. Daarnaast wordt er een vermelding van een handelingsplan gemaakt in het groepsplan.

Handelingsplannen leggen de aanpak van een bepaalde vraagstelling van een kind vast. In het handelingsplan legt de leerkracht en of leerkrachtondersteuner de te bieden hulp, de doelstelling en de wijze van organiseren van de extra hulp en de evaluatiedatum vast. Na afloop van de begeleiding volgt een evaluatie en wordt eventueel een vervolghandelingsplan opgesteld. De verslaglegging hiervan wordt bewaard in het digitaal dossier van het kind in ParnasSys. De ouders zijn of worden altijd op de hoogte gehouden van het handelingsplan en ondertekenen dit ook. De extra begeleiding is er altijd op gericht het kind zoveel mogelijk in zijn eigen klas op te vangen. Een handelingsplan wordt opgesteld voor een kortdurende periode van intensievere extra zorg.

Niveau 3:

- Leerkracht overlegt met Intern begeleider: Wat is er nodig binnen/buiten de school.
- Leerkracht vult in overleg en/of samen met IB-er het HGW formulier in vanaf fase 3.
- **Betrokkenheid ouders:** ouders informeren over de HGW werkwijze/opzet van de ondersteuningsstructuur. Expertise van ouders gebruiken. Samen HGW formulier aanvullen.

Plannen in niveau 3

Inzetten van het dyslexie- en of dyscalculieprotocol.

Dyslexieprotocol: interventieplan lezen/spelling.

Dyscalculieprotocol: individueel handelingsplan rekenen.

Niveau 4:

- Inzet van externe expertise op school.
- Bespreking in het ondersteuningsteam (OT). IB-er, leerkracht en ouders overleggen met de orthopedagoog en eventueel met de Jeugd- en gezinswerker van Buurtplein en jeugdverpleegkundige. Ook de jeugdarts kan aansluiten of een andere betrokken externe deskundige.
- **School kan met toestemming van ouders externe ondersteuning en expertise van uit cluster 1 en 2 aanvragen.**
- **Betrokkenheid ouders:** ouders worden als partner-in-zorg betrokken bij de bespreking in het ondersteuningsteam (OT). Zij zijn altijd aanwezig bij het OT. Ouders weten wie bij de bespreking aanwezig zijn. Ouders om toestemming vragen voor deze bespreking/ de aanvraag van externe ondersteuning/ de inzet vanuit cluster 1 en 2.

Plannen in niveau 4

Individuele leerlijn met Plan Eigen Leerlijn waar de prognose voor uitstroom in wordt verwerkt.

Extra ondersteuning

Niveau 5:

- Handelingsgericht indiceren
- Onderwijszorgloket (OZL): deskundigenoordeel. Vaste leden en disciplines op afroep: BJZ maatschappelijk werk (buurtcoach), SBO, SO.
- **Betrokkenheid ouders:** ouders geven toestemming om een leerling in het OZL te bespreken. Dit kan een adviesvraag voor SO/SBO zijn.

Niveau 6:

- Onderwijs Zorgloket van SWV
- Het bestuur vraagt het OZL om advies SO/SBO of om een toelaatbaarheidsverklaring voor het SBO/SO. Afhankelijk van de vraagstelling en het voortraject kan dit leiden tot een bespreking.
- **Betrokkenheid ouders:** Ouders vullen een ouderverklaring in. Ouders hebben inzage in het dossier. Pas bij toestemming wordt deze geüpload in het digitale aanmeldsysteem van het OZL. Ouders worden uitgenodigd voor de eventuele bespreking in het Onderwijs Zorgloket als er nog vragen zijn en worden vooraf op de hoogte van de deelnemers.

Niveau 7:

- De leerling wordt geplaatst in een aangepaste onderwijsvorm binnen het SWV: speciaal basisonderwijs (SBO) of speciaal onderwijs cluster 3 of 4 (SO).
- De leerling wordt geplaatst in een aangepaste onderwijsvorm buiten het SWV: speciaal onderwijs cluster 1 of 2.
- **Betrokkenheid ouders:** school steunt ouders bij de oriëntatie op de nieuwe onderwijsplek en plaatsing.

2. De medewerkers rondom de zorg.

2.1 De interne begeleider

De interne begeleider (IB-er) is eindverantwoordelijk voor de zorgstructuur op school. Zie de taakomschrijving van de IB-er De IB-er is de persoon die de kinderen op de achtergrond volgt, gedurende hun gehele schoolloopbaan.

Zij ondersteunt de leerkrachten bij het ontwikkelen van vaardigheden op het gebied van handelingsplannen schrijven, klassenmanagement, pedagogisch en didactisch handelen en adviseert bij passende leerstof. Ook legt zij klassenbezoeken af en voert feedbackgesprekken.

De IB-er volgt de stappen in de ondersteuningsroute, organiseert zorg-overleggen en bewaakt het cyclische proces.

Zij is verantwoordelijk voor het op een juiste manier hanteren van het leerlingvolgsysteem in Parnassys, voor het op de juiste manier afnemen van de toetsen en voor het maken van een juiste analyse op die toetsen. Daarnaast bewaakt zij de kwaliteit van de groepsplannen, de vastlegging in het logboek en de periode voorbereidingen

Tevens houdt de IB-er zich bezig met het (mede) ontwikkelen van onderwijskundig beleid en de vernieuwing daarvan en het onderhouden van contacten met externe deskundigen.

2.2. De leerkrachtondersteuner

De school heeft twee leerkrachtondersteuners. Zij ondersteunen in de groep, werken met kleine groepjes leerlingen of individuele leerlingen. De leerkracht is degene die de inzet van de leerkrachtondersteuner samen met de IB-er coördineert.

Beide leerkrachtondersteuners hebben een onderwijsbevoegdheid.

3. Het signaleren van zorgleerlingen, de criteria

Kinderen ontwikkelen zich niet allemaal in hetzelfde tempo. Als ouders zich bezorgd maken over de ontwikkeling van hun kind, zullen zij dat in de eerste plaats met de leerkracht van hun kind bespreken.

Het signaleren van zorgleerlingen kan op verschillende manieren plaatsvinden:

- Ouders melden hun bezorgdheid bij de leerkracht.
- Leerkracht of team maakt zich zorgen over de ontwikkeling van een kind. De leerling kan worden besproken in de kindbespreking in de teamvergadering. De leerkracht bespreekt de leerling in het **zorgoverleg**. Consultatie door de Taal- of Rekenspecialist
- In de toetsresultaten valt de cognitieve ontwikkeling buiten de verwachte lijn. Bij de analyse van de toetsen wordt gekeken naar de vaardigheidsscore van het kind en of het kind de beoogde vaardigheidsgroei heeft behaald. Is dit niet het geval dan is dat reden tot zorg en reden tot nadere analyse.
- Alle lage IV of V-scores zijn zorgleerlingen. Er wordt gekeken naar de gebieden waarop de leerling uitval heeft. Middelen voor verdere analyse: Foutenanalyse vanuit Cito LOVS, Nieuw Leren voor rekenen, PI dictee en TempoToets automatiseren (TTA). Aangevuld met een rekendiagnostisch gesprek, toets materiaal uit Maatwerk op specifieke rekengebieden, onderzoek vanuit de categorieën van Staal. Inzet verder onderzoek vanuit het dyslexieprotocol, wanneer leerlingen 3 achtereenvolgende toetsmomenten uitval vertonen op spelling- en/of leesgebied.
- In de kleuterobservatie, het leerrijpheidsonderzoek, dyscalculieprotocol of dyslexieprotocol wordt uitval geconstateerd. Wanneer kleuters een achterstand hebben van een half jaar op één of meerdere ontwikkelingsgebieden als taal, rekenen, sociaal/ emotioneel gebied of motorisch gebied, is dat een criterium voor het inzetten van specifieke zorg.
- Een leerling stroomt tussentijds in met een specifieke zorgvraag. Dit vraagt een zorgvuldige afweging of de school een adequaat antwoord heeft op de vraagstelling van kind en ouders.

Door ingrijpende gebeurtenissen in de thuissituatie kan een kind ook (tijdelijk) een zorgleerling worden en extra aandacht nodig hebben.

Een zorgleerling komt in het zorgtraject, waarvoor leerkracht en IB-er samen verantwoordelijk zijn.

De leerkracht brengt ouders op de hoogte van gesignaleerde problematiek en daaruit voortvloeiende handelingen.

4. Toetsing en leerlingvolgsysteem

De resultaten van het onderwijs worden op meerdere manieren gevolgd. De leerkracht neemt de ontwikkeling van de leerlingen continu waar en reageert direct in het contact met de leerlingen. De inhoud en verwerking van de lessen wordt bewaakt door middel van periodetoetsingen en evaluaties.

Daarnaast worden de leerlingen van groep 3 tot en met 8, gevolgd door middel van landelijk genormeerde toetsen. De toetsen geven inzicht in de ontwikkelingslijn van de klas en van individuele kinderen op het gebied van lezen, taal, rekenen en begrijpend lezen.

De scores worden geanalyseerd op leerling-en groepsniveau door de leerkracht en op groeps-en schoolniveau door de IB-er en vergeleken met landelijke gegevens.

In de kleuterklassen worden de volgende signaleringslijsten afgenomen bij kleuters vanaf 5 jaar.

Leerrijpheidsonderzoek en de signaleringslijsten van het leerling KleuterVolgSysteem en de sociale volglijn ZIEN.

Overzicht af te nemen lijsten						
Kleuters	4 jaar	5 jaar	6 jaar			
Klassenstaat Taal	X	X	X			
Klassenstaat Rekenen	X	X	X			
ZIEN	X	X	X			
Overzicht af te nemen toetsen						
	Klas 1	Klas 2	Klas 3	Klas 4	Klas 5	Klas 6
Aud. Synthese	X					
Grafementoets	X					
DMT 2018	Alleen bij leerlingen met een interventieplan voor lezen (protocol Athena).					
Avi 2018	M3, E3	M4, E4	M5, E5			
Aud. Analyse	X					
Fonemendictee	X					
Cito Spelling 3.0	M3, E3	M4, E4	M5, E5	M6, E6	M7, E7	M8
Cito Spelling WW 3.0					E7	M8
Cito Rekenen 3.0	M3, E3	M4, E4	M5, E5	M6, E6	M7, E7	M8
Cito Begrijpend Lezen 3.0		E4	M5, E5	M6, E6	M7, E7	M8
Cito Eindtoets						Cito

Deelvaardigheden behorende bij het spellingonderwijs:

- Auditieve analyse: Deelvaardigheid van het aanvankelijk spellen, waarbij d.m.v. gehoor een grotere eenheid in kleinere wordt verdeeld, bijvoorbeeld een woord in klanken.
- Fonementoets: Met de Fonementoets kunnen we nagaan of kinderen weten welke lettertekens (grafemen) met de verschillende taalklanken (fonemen) overeenkomen (letters schrijven).

Deelvaardigheden behorende bij het leesonderwijs:

- Auditieve synthese: Bij de leerling wordt getest of hij/zij klanken of klankgroepen samen kan voegen tot een gesproken woord
- Grafementoets: Deze toets meet de kennis van lettertekens, een letter of een lettercombinatie (letters lezen)
- DMT: Drie minuten toets om het technisch lezen van woorden te toetsen
- AVI: Deze toets bepaalt het leesniveau van het kind (zinnen lezen)

De toetsen worden afgenomen en geanalyseerd door de leerkracht. De resultaten worden in de groepsbespreking besproken.

De school stelt elk schooljaar een actuele toets- en zorgkalender op.

Lijst gebruikte versies van de Cito-toetsen:

Spelling: 3.0

Rekenen/Wiskunde: 3.0

DMT: 2018

AVI: 2018

Begrijpend Lezen: 3.0

Het is een wettelijke verplichting dat de toetsformulieren van de afgenomen toetsen per klas (leerjaar) 5 jaar worden bewaard.

4.1 Het leerlingvolgsysteem.

De toetsgegevens van de leerlingen worden opgeslagen in het digitale volgsysteem Parnassys.

Het kleutervolgsysteem is niet aan Parnassys gekoppeld. Hier wordt gebruik gemaakt van papieren volgljsten, die worden ingescand en in het digitale systeem worden opgeslagen.

Getekende documenten worden ingescand en bewaard in het digitale dossier. Originelen worden vernietigd.

Groepsplannen, handelingsplannen, verslagen van oudergesprekken, notities, leerlinggesprekken en een eventuele eigen leerlijn worden opgeslagen in Parnassys.

Getuigschriften en verslagen van onderzoeken worden ingescand en opgeslagen in ParnasSys.

4.2 Kleutervolgsysteem.

De kleuters worden voor een deel nog door middel van observatielijsten voor 4, 5 en 6 jarige kleuters gevolgd met het kleuter-leerlingvolgsysteem (KVS) van de vrijeschool begeleidingsdienst.

Bij de overstap naar klas 1 wordt van de ontwikkeling verslag gedaan aan de klassenleerkracht van klas 1 en aan de andere teamleden.

4.3 Leerrijpheidsonderzoek.

Bij de overstap naar klas 1 wordt het leerrijpheidsonderzoek afgenomen, waarmee wordt getoetst of de leervoorwaarden bij de kleuter aanwezig zijn en hij/zij toe is aan een volgende stap in zijn/haar ontwikkeling: het meer abstracte cognitieve leren.

Dit leerrijpheidsonderzoek kan plaatsvinden in de periode januari/ februari en wordt afgenomen door de leerkracht. Na afname wordt de uitslag besproken met de IB-er.

Een schoolrijp kind laat zien dat:

- a. het zijn lichaam beheerst en doelgericht kan inzetten, motorisch vaardig.
- b. het een bepaalde tijd de aandacht bij een activiteit kan houden.
- c. op denkniveau de scheiding tussen Ik en de wereld mogelijk wordt, abstractie in het denken.
- d. De taal – en rekenvoorwaarden aanwezig zijn.

Bij twijfel wordt het kind met de IB-er besproken. In de jaarplanning van het zorgoverleg worden op 3 momenten in het jaar de oudste kleuters in relatie met leerrijpheid besproken. Met de desbetreffende ouders wordt dit proces gevolgd.

Bij twijfel over de stap naar klas 1 neemt de directeur de eindbeslissing na de kleuterleerkrachten, de IB-er en de ouders gehoord te hebben.

Voor kinderen die een derde kleuterjaar nodig hebben wordt een handelingsplan kleuterverlenging opgesteld, waarin de doelen specifiek vermeld staan, waar dit kind nog groei moet gaan vertonen of waar zorg of achterstand is.

4.4 Het getuigschrift.

Aan het einde van elk schooljaar krijgen de kinderen van groep 3 tot en met 8 een getuigschrift mee. Deze rapportage bevat een geschreven beeld of een spreuk voorzien van een illustratie voor het kind. Voor de ouder schrijft de leerkracht een algemeen beeld van de ontwikkeling en het functioneren van het kind. Daarnaast worden de vakinhoudelijke vorderingen op papier gezet.

4.5 Protocol leesproblemen en dyslexie / protocol rekenproblemen en dyscalculie

Wij werken met het protocol dyslexie en dyscalculie dat is samengesteld door Athena en de BVS.

4.6 Groepsplan, individueel handelingsplan en eigen leerlijn

Groepsplan

Groepsplannen in klas 1 t/m 6 worden opgesteld na iedere Citotoets ronde. Bij kleuters wordt er 4 x per jaar een groepsdidactisch overzicht gemaakt voor taal en rekenen. Ook is er voor elke klas een groepsplan gedrag, waarin sociaal-emotionele doelen worden gesteld.

In het groepsplan wordt vermeld welke leerlingen profiteren van het basisaanbod of een verlengde (leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben) of -verkorte (leerlingen die de leerstof snel doorlopen) instructie.

De groepsplannen worden 4x per jaar geëvalueerd door middel van een vaste evaluatie vanuit het HGW.

Individueel handelingsplan

Het individueel handelingsplan is een sturings- en verantwoordingsdocument. Het plan moet gemaakt worden voor leerlingen die extra zorg krijgen, gedurende een korte periode.

Leerlingen die voor een langere tijd zorg nodig hebben krijgen een handelingsplan voor langere tijd. Dit plan wordt ook opgesteld in Parnassys.

Daarnaast wordt er in het groepsplan een aantekening gemaakt bij de kinderen die een eigen handelingsplan hebben.

In de handelingsplannen moeten de doelen helder (smart) beschreven zijn en na 8 weken wordt het plan geëvalueerd. De doelen moeten meetbaar zijn. Daarom wordt er in het doel de beoogde vaardigheidsgroei aangegeven. Deze wordt berekend vanuit de vaardigheidsscore van de laatst afgenomen Citotoetsen.

Ook kunnen er in een plan doelen worden gesteld op vaardigheden, executieve functies.

Eigen leerlijn (plan eigen leerlijn met ontwikkelingsperspectief)

Voor leerlingen die op één of meerdere didactische domeinen een achterstand hebben van één of meer jaar wordt een eigen leerlijn met ontwikkelingsperspectief gemaakt.

In veel gevallen zullen het leerlingen zijn in of na groep 5.

De achtergrond van dit beleid is, dat scholen kunnen verantwoorden dat deze leerlingen als gevolg van beperkte capaciteiten of andere kind-eigen problematiek een eigen leerlijn hebben en niet als gevolg van de lage ambities van de school of tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs op de school.

Leerlingen die langere tijd een aangepast programma hebben, werken met een eigen leerlijn die gebaseerd is op het ontwikkelingsperspectief. Hier moeten de ouders toestemming voor geven.

Het plan wordt half jaarlijks met de ouders geëvalueerd en bijgesteld.

5 Leerlingen met een bijzondere onderwijsvraag

Onze school staat open voor het toelaten van leerlingen met bijzondere onderwijsbehoeften, maar binnen de zorgmogelijkheden die onze school te bieden heeft. Dit zal per aanmelding bekeken worden en we volgen onze aanmeldingsprocedure.

In voorkomende gevallen zullen we ons ook laten adviseren door het OZL.

Zonder een dergelijk adviseringstraject zullen wij niet tot plaatsing overgaan.

De school bepaalt de grenzen van de haalbaarheid voor het plaatsen van leerlingen met bijzonder OWB. De grenzen gaan over de volgende gebieden:

- De weigering van ouders om de grondslag van de school te erkennen.
- De toelating mag de veiligheid en rust niet verstoren.
- Er mag geen verstoring optreden in het leerproces van de andere leerlingen.
- Er mag geen interferentie optreden tussen verzorging/behandeling enerzijds en onderwijs anderzijds.

- De school hanteert de ondergrens voor wat betreft intelligentie gerelateerd aan de ondergrens SBAO en ZMLK.
- De school ziet geen mogelijkheden voor het opvangen van kinderen met een oppositionele gedragsstoornis.

Zie ook het actuele SchoolOndersteuningsProfiel (SOP).

6. De zorgprocedure buiten de school.

Als de interne mogelijkheden van de school ontoereikend blijken te zijn om een zorgleerling voldoende te begeleiden, kunnen we een beroep doen op externe deskundigheid.

De kleine Prins maakt deel uit van het regionale samenwerkingsverband Doetinchem. Binnen dit samenwerkingsverband maken wij gebruik van de expertise van de orthopedagoge die aan onze school is verbonden. Uit de vraagstelling voor het onderzoek wordt door de externe deskundigen bepaald welke onderzoeken er plaats moeten vinden, pedagogisch-didactisch, psychologisch, intelligentieonderzoek of onderzoek naar ontwikkelingsstoornissen of dyslexie.

De orthopedagoge komt ook op school voor observaties, leerlingenonderzoeken en leerkrachtbegeleiding. Uitslag van het onderzoek wordt met ouders en school besproken, waarna er handelingsadviezen worden geformuleerd.

Als er een verwijzing naar een andere vorm van onderwijs nodig is, wordt de leerling besproken in het OZL (Onderwijs Zorgloket). Hiervoor moet een leerling altijd in het OndersteuningsTeam (OT) op de school besproken zijn.

Het SWV verzorgt ook voor deskundigheidsbevordering van leerkrachten.

Daarnaast is er de deskundigheidsbevordering vanuit de schoolbegeleidingsdienst van de vrijescholen (BVS). Deze biedt ook cursussen.

7. Communicatie

Ouders maken de keuze voor de Vrijeschool. In deze zin zijn de ouders de klanten. Een duidelijke en heldere communicatie is belangrijk.

De ouders hebben behoefte aan:

1. informatie over organisatorische zaken
2. informatie over inhoudelijke voortgang van het onderwijs aan hun kind en zijn welbevinden.

Organisatorische zaken

Deze informatie wordt verstrekt door middel van de schoolgids en het jaarboekje, het weekbericht en algemene ouderavonden.

Ook kunnen ouders over incidentele aanpassingen in het onderwijs per brief geïnformeerd worden.

Informatie over inhoudelijke voortgang van het onderwijs:

Deze informatie wordt verstrekt door middel van ouderavonden per klas, individuele oudergesprekken en de schriftelijke rapportage (getuigschrift). Hier is de leerkracht verantwoordelijk voor.

Ouders communiceren in de eerste plaats altijd met de leerkracht. De leerkracht is diegene die de interne begeleiding, leerkrachtondersteuning en/of de directie bij bepaalde zaken kan betrekken. Bij onvrede kunnen ouders dit ook, nadat zij in gesprek met de leerkracht vastgelopen zijn.

Minimaal 2 keer per jaar worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht. Meestal worden deze gesprekken vlak na de toetsmomenten gepland.

8. Klassenmappen

Elke klas heeft twee eigen klassenmappen.

- In de eerste map zitten lesvoorbereidingen, logboeken, periodedoelen en de evaluaties van de periodes, de verschillende protocollen, absentielijst, klassen- en schoolregels.
- In de tweede map zitten de reken- taal-, en begrijpend lezen methodetoetsen, ZIEN overzichtskaarten van de groep, en per leerling een tabblad met daarin specifieke zaken over de leerling die niet in ParnasSys staan.
- De klassenleerkracht is verantwoordelijk voor deze mappen. De mappen worden gebruikt om de lessen voor te bereiden en te evalueren, maar ook als overdrachtsmiddel voor andere leerkrachten die lesgeven in de betreffende klas.

De school zal steeds meer gaan digitaliseren in het administratiesysteem ParnasSys, zodat er minder documenten in de klassenmap aanwezig zijn. Groepoverzichten zullen binnen korte termijn dan ook alleen in ParnasSys gebruikt worden.

9. Ontwikkeling in de zorgstructuur en in het onderwijsaanbod.

In het kader van het verbeteren van het lees- en spellingonderwijs wordt op Athena niveau de cursus Taalspecialist en ZLKLS gegeven door de Schoolbegeleidingsdienst. De leerkrachten hebben deze opleiding gevolgd. Eén van de leerkrachten is de taalspecialist. Deze coördineert en begeleidt het taalonderwijs op school. Er is een rekenspecialist in de school, die zorg draagt voor de kwaliteit van het rekenonderwijs.

Protocol combinatieklassen:

We werken met een protocol combinatieklassen.

Implementatie Handelings Gericht Werken en expliciet directe instructiemodel (EDI):

Het Handelings Gericht Werken is opgenomen in de hele structuur van de school. Afgelopen jaar zijn leerkracht gaan werken met het EDI model.

Hoogbegaafdheid + protocol versnelde ontwikkeling De kleine Prins

Op Athena niveau wordt er gewerkt aan een protocol hoogbegaafdheid. Ook zal de school subsidie inzetten om een goede leerlijn op dit gebied te ontwikkelen.

Sociaal / emotioneel volgsysteem ZIEN

We gebruiken het sociaal-emotioneel volgsysteem: ZIEN. Dit is een sociaal emotioneel volgsysteem dat minimaal 1x per jaar wordt afgenomen. Daarnaast vullen leerlingen uit de klassen 4, 5 en 6 een eigen vragenlijst van ZIEN in. Interventies vinden plaats middels activiteiten uit "De Regenboogmap".

Lijst van afkortingen

AMK	Advies- en meldpunt kindermishandeling
IB	Interne begeleider
KVS	Kleuter volgsysteem
LVS	Leerlingvolgsysteem
BVS	Begeleidingsdienst voor Vrijescholen
SBO	Speciaal Basisonderwijs
SO	Speciaal Onderwijs
SWV	Samenwerkingsverband
OZL	Onderwijs Zorgloket
SMW	School Maatschappelijk Werk
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin

De Kleine Prins

basisschool voor vrijeschool onderwijs

Beste ouder van

datum:

Ik wil graag jullie kind in de pedagogische vergadering bespreken. Zo kan ik mijn collega's raadplegen, hun kennis en vaardigheden raadplegen, ten einde te komen tot een gerichtere aanpak. Ideeën en tips te krijgen voor mijn leraargedrag naar uw kind. Wellicht ook tips te krijgen voor thuis of therapie. Na een zo objectief mogelijke beschrijving en stel ik een vraag, waar we een week later op terug komen. Misschien heeft u ook een vraag, voeg deze dan toe.

Van jullie wil ik graag om het beeld volledig te maken een beschrijving van het kind thuis en heb een lijstje gemaakt van de punten die hiervoor belangrijk zijn.

Verloop van geboorte

Zitten, kruipen, staan en lopen

Spreken

Biografische bijzonderheden als: gezinssituatie, woonomgeving, verhuizing en kinderziektes

Slaap en ontwaakgewoontes

Eetgewoontes

Gezondheid

Hobby's, sport, interesse, bezigheden

Hoe was/ is het spelen

Type kind, binnenkind/buitenkind

En wat jullie nog meer als opvallend ervaren

Succes en alvast bedankt voor jullie medewerking en informatie.

Vriendelijke groet,

Deze brief graag ondertekend retour als toestemming dat we uw kind bespreken.

Handtekening ouder:

datum:

Dit formulier bevat vertrouwelijke informatie

GEGEVENS KIND			
Achternaam		Voornamen	
Tussenvoegsel		Initialen	
Roepnaam		Geslacht	
Geboortedatum			
Straat		Huisnummer	
Postcode		Woonplaats	
Land		Telefoonnummer	
Leerling heeft geen Nederlandse nationaliteit of is niet in Nederland geboren			
Land van herkomst		Taal thuis gesproken	
Woont in Nederland sinds		Nederlands onderwijs sinds	

SCHOOL en GROEP KIND			
School		Tel.nr. school	
Naam IB-er		Emailadres IB-er	
Naam Leerkracht		Schooljaar	
Huidige groep		Aantal leerlingen	
Combinatie		School	
Didactische leeftijd		Groepsverloop	
Opmerkingen			

GEZINSITUATIE	Ouder/verzorger 1	Ouder/verzorger 2
Achternaam		
Tussenvoegsel		
Voorletters		
Adresgegevens anders	Ja / nee	Ja / nee
Adresgegevens ouder / verzorger 2 anders dan 1	Ja / nee	Ja / nee
Straat		
Huisnummer		
Toevoeging		
Postcode		
Woonplaats		
Land		
Telefoonnummer / geheim?		
E-mailadres		
Relatie tot kind		

OVERIGE GEGEVENS GEZIN			
Aantal kinderen		Plaats in de kinderrij	
Gezinsvorm		Huisarts	
Levensbeschouwing		Overige gezinsfactoren	

LOGBOEK

OVERZICHT WERKEN MET HGW-TRAJECT; Bij het starten van het HGW-traject onderstaand schema als logboek hanteren.					
Soort gesprek (aanwezigen)	Datum	Groep kind	Ingevuld door	Functie	Handtekening ouders (voor akkoord)
Start:					

0. AANLEIDING

Leerkracht vult dit onderdeel in vóór het HGW-gesprek. Formuleer zo concreet mogelijk.

1 Wat is voor jou de directe **aanleiding** om te starten met dit HGW--traject?

2 Korte **situatieschets**

3 Welke vragen heb jij als **leerkracht** met betrekking tot het handelen in de groep? *(wat is voor jou nog onduidelijk, waar wil je nog meer over weten, wat is jouw ondersteuningsvraag?)*

4 Delen de **ouders** deze vragen? *(Heb je het al met ouders besproken en hoe kijken zij er tegenaan?)*

5 Op welke manier heb je **het kind** al betrokken? *(Welke oorzaken ziet het kind zelf, denkt het kind al mee in oplossingen?)*

6 Wat is er **tot nu toe ondernomen**? Met welk resultaat? Wat werkte wel? Wat enigszins? Wat niet?
Welke acties / door wie (leerkracht, school, ouders, externe) - resultaat → tevreden?

FASE 1. WAARNEMEN / inventarisatie van informatie

Fase 1 Leerkracht schrijft alle beschikbare informatie op vóór het HGW-gesprek.

Leerkracht noteert **alle relevante informatie** (datum, bevorderende en belemmerende factoren).

Actiepunten invullen tijdens het HGW-gesprek.

Zie bijgevoegd document eigen leerlijn

*indien gebruik wordt gemaakt van een eigen format om belemmerende en bevorderende factoren te omschrijven, onderstaand schema overslaan

	Risico's en belemmerende factoren	Beschermende en bevorderende factoren	Mogelijke actiepunten
<p><u>Lichamelijke, motorische, zintuiglijke ontwikkeling:</u></p> <p>datum</p>			
<p>datum</p>			
<p><u>Sociaal-emotioneel en gedrag:</u></p> <p>datum</p>			
<p>datum</p>			
<p><u>Cognitieve en didactische ontwikkeling:</u></p> <p>datum</p>			
<p>datum</p>			

	Risico's en belemmerende factoren	Beschermende en bevorderende factoren	Mogelijke actiepunten
<u>Onderwijs:</u> <u>Relevante factoren in school, groep, leerkracht</u> datum			
Datum			
<u>Spraak-/taal ontwikkeling:</u> Datum			
Datum			
<u>Werkhouding en taakaanpak:</u> Datum			
datum			
<u>Opvoeding: relevante factoren in gezin, ouders, vrije tijd</u> Datum			
Datum			

--	--	--	--

FASE 2. BEGRIJPEN / ANALYSEREN

Fase 2 Tijdens het HGW-gesprek noteren of later bijwerken.

7 Beschrijf hieronder de veronderstelde **samenhang** tussen de belangrijkste factoren (zie fase 1)
Wat is hoofdzaak? Wat speelt er naast? Hoe werkt het een op het ander in?

8 Wat zijn de **lange termijn** doelen die je met dit kind wil bereiken? Wat wil je dit kind leren?

Doel:

9 Noem de bij jou bekende onderwijs- en opvoedingsbehoeften van dit kind, ongeacht of jij denkt of ze haalbaar zijn (brainstormen). Kies hieruit om het doel bij 13 te willen bereiken.

Dit kind heeft:

- ..een instructie nodig..
- ...opdrachten nodig..
- ..(leer)activiteiten nodig...
- ..feedback nodig...
- ..groepsgenoten nodig ...
- ..een leraar nodig...
- ..overige, zoals...

10 Wat is voor jou concreet **haalbaar** op de werkvloer?

11 Waar ligt op dit moment je **handelingsverlegenheid** als leerkracht? (wat is niet haalbaar?)

12 Heb je voldoende informatie om je vragen uit fase 0 te kunnen beantwoorden?

Zo nee: **Wie / wat** heb jij daarbij nodig?

Hoeveelheid begeleiding en begeleidingstijd

- ondersteuning tijdens ...
- 'meer handen in de klas' in de vorm van ...

Onderwijsmaterialen (aangepast lesmateriaal?)

- materialen waarmee ...

Expertise (teamexpertise en specialistische expertise)

- kennis van ...
- collega's die ...
- een IB-er die ...
- een leidinggevende die ...
- ouders die ...
- vaardigheden om

Ruimtelijke omgeving

- een pedagogische omgeving die ...
- aanpassingen in de ruimtelijke omgeving ...

Samenwerking externe organisaties (zoals jeugdzorg, revalidatie of geestelijke gezondheidszorg)

- een externe specialist die ...

anders, namelijk:

FASEN 3. PLANNEN + 4. AANPAK + 5. EVALUATIE

Korte termijn DOELEN

13 Wat zijn de **korte termijn doelen** (welke concreet onderdeel haal je uit vr 8) voor dit kind?
Formuleer concrete haalbare doelen (SMART) voor de komende periode, passend bij de ontwikkeling van dit kind, in deze groep, met deze leerkracht op deze school. Indien concreet uitgewerkt in een plan/document waar naar verwezen wordt, volstaat een korte omschrijving.

SMART-doelen: Specifiek - Meetbaar - Acceptabel - Realistisch - Tijdpad	Datum evaluatie
Doel:	
Doel:	
Doel:	

- Zie bijgevoegd handelingsplan
- Zie bijgevoegd groepsplan
- Zie bijgevoegd document eigen leerlijn

ACTIES + EVALUATIE

14 'Wie' gaat 'wat' doen om de doelen te bereiken?

Welke acties (uit fase 1): door wie, hoe worden deze georganiseerd en geëvalueerd?

Welke acties (uit fase 1): door wie, hoe worden deze georganiseerd en geëvalueerd?

Welke eventuele middelen of voorzieningen worden vanuit de basisondersteuning plus ingezet (verantwoording)?

	Datum	Wat	Door wie, hoe en wanneer	Evaluatie (datum + resultaten + verloop van het proces)
1				
2				
3				
4				

VERVOLGAFSPRAKEN

- continueren HGW-traject → gebruik evt. Vervolgformulier HGW *
- bespreken in Ondersteuningsteam
- bespreken in OnderwijsZorgLoket (OZL) (bovenschools niveau) Vervolgformulier OZL **
- anders, namelijk ...

** Zorg bij aanmelding voor actuele informatie.

ONDERTEKENING DOOR DE SCHOOL

Hierbij verklaar ik, dat dit document onder mijn verantwoordelijkheid is opgesteld.

Naam (directie):

Dit formulier is ingevuld door:

Datum:

Functie:

Gesprek met een leerling

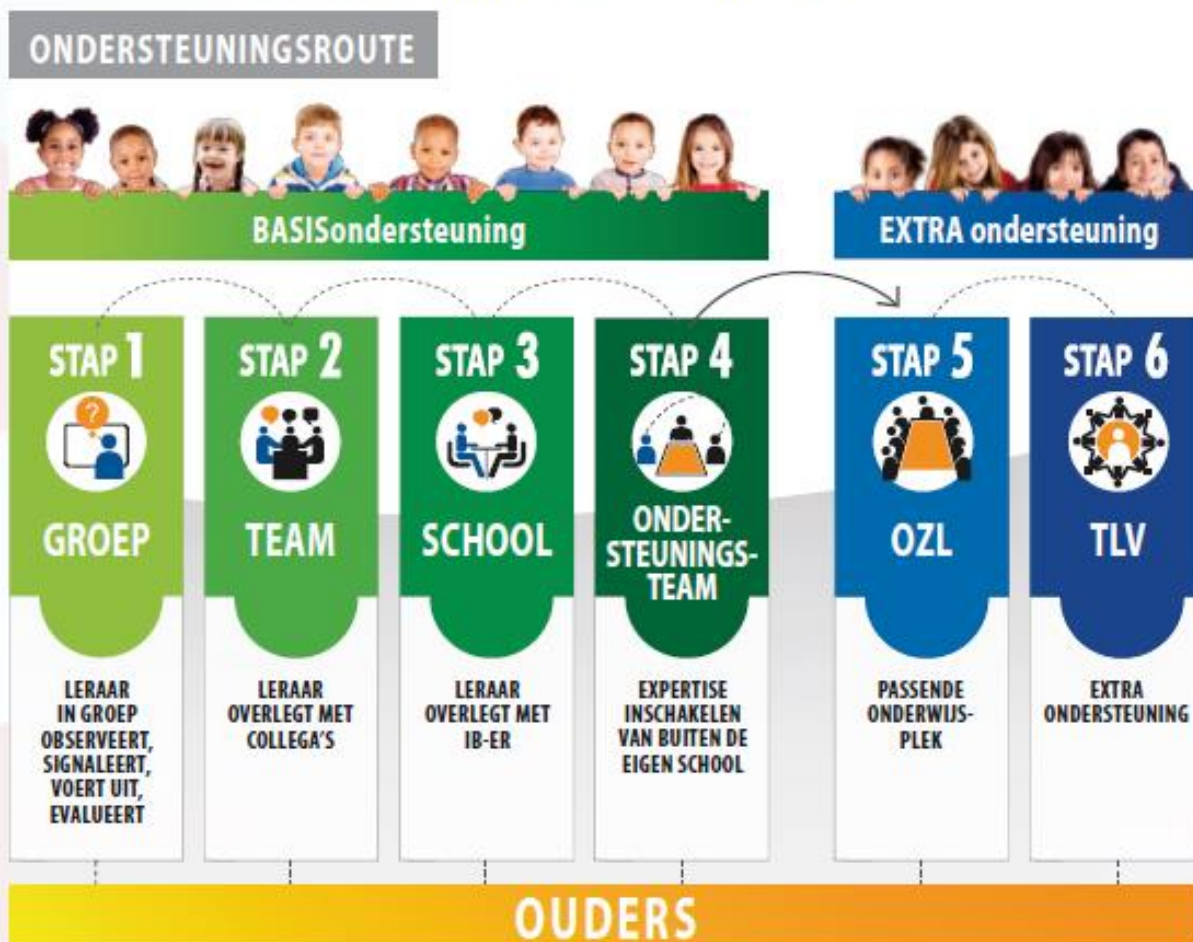
Leerling:	Datum:	Leerkracht:
1. Voorbereiding: kent het kind de aanleiding en het doel van het gesprek? Waar houden we het gesprek en wanneer? Hoe lang gaat het duren? Is het kind voorbereid op het thema van het gesprek?		
2. Thema: waarover gaat het gesprek? Wat wil je als leerkracht daarin bereiken? Wat wil het kind zelf bereiken? Is je rol duidelijk voor het kind? Zijn de regels van het gesprek duidelijk?		
3. De moeilijke situatie: wat is moeilijk voor het kind? Hoe zou dat kunnen komen? Wat is de rol van de leerling, medeleerlingen, de leerkracht of de ouders? Denk aan afstemming en wisselwerking.		
4. De situatie waarin het goed gaat: wanneer is het probleem er niet? Wanneer lukt het wel? Wat gaat juist goed? Wat is dan de rol van de leerling, medeleerlingen, de leerkracht of de ouders? Positieve aspecten: wat zijn de talenten en interesses van het kind? Wat is verder positief aan het kind en andere betrokkenen?		
5. Doel: wat is het doel dat we samen willen bereiken? Wat merken, horen of zien we dan concreet?		
6. Manieren om het doel te bereiken: wie kan helpen om de doelen te bereiken? Hoe zou dat kunnen? Welke oplossingen heeft het kind zelf? Welke aanvullingen heeft de leerkracht? Overloop samen de hulpzinnen onderwijsbehoeften.		
7. Afspraken: wat gaan we doen? Wie doet dat en hoe? Wanneer evalueren we of het ons gelukt is?		
8. Evaluatie: zijn onze doelen van het gesprek bereikt? Was het een prettig gesprek? Waarom (niet)?		

Bijlage 4

Ondersteuningsroute

Scholen werken handlingsgericht volgens de onderstaande ondersteuningsroute.

Ondersteuningsteam

Elke school heeft een ondersteuningsteam (ot). Het team bestaat - naast de inbreng van ouders en de leraar tijdens besprekingen - minimaal uit de intern begeleider en de orthopedagoog/gedragswetenschapper. Afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte kunnen deskundigen (schoolmaatschappelijk werk, jeugdverpleegkunde, jeugdhulp, e.d.) betrokken worden.

Het ot kan multidisciplinair en integraal (kind, school, gezin) meedenken over specifieke vragen, over opschaling naar het ozl of het inschakelen van deskundigheid van buiten de school. Het ot vormt de cruciale verbindingsschakel tussen basisondersteuning en extra ondersteuning binnen de ondersteuningsroute. Aan het uitvoeren van de ondersteuningsroute en over het functioneren van de ondersteuningsteams worden kwaliteitseisen gesteld. Deze zijn vastgelegd in het Handboek Passend onderwijs.